

Praha 27.6.2011
čj. SRS 042500 /2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 13 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 20.6.–26.6.2011

1. Počasí

V tomto týdnu v oblasti převládalo proměnlivé, na počátku a na konci týdne poměrně chladné počasí s častými přeháňkami. Ranní teploty se v uvedeném období pohybovaly od 9 °C do 15 °C, odpolední od 18 °C do 23 °C. Nejteplejším dnem byla středa, kdy odpolední teplota vystoupila až k 30 °C. Nejintenzivnější srážky se prohnaly oblastí v úterý a ve středu. Během těchto dnů napršelo od 20 mm do 50 mm. Při ochlazení o víkendu již jen místy drobně pršelo. Ve sledovaném období v oblasti celkově napršelo od 15 mm do 50 mm. Na Příbramsku se většinou jednalo o srážky bouřkového charakteru.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Docela vydatné deště posledních dní všeobecně prospěly všem plodinám. Omezily výskyty škůdců, ale současně podpořily rozvoj houbových chorob. Srážky také omezily možnost vstupu na pozemky. V současnosti se fungicidně ošetřují porosty máku.

OBILNINY

Srážky podpořily rozvoj houbových chorob na listech a v klasech. Chorobám vyhovuje vysoká vlhkost a teplé počasí. Porosty ozimů i jařin s vyšší hladinou dusíku po deštích na Kutnohorsku místy polehly.

PŠENICE OZIMÁ (RF 71-83 BBCH)

Střední výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*) v klasech byly pozorovány v okrese Příbram (Bubovice, Vysoká Pec, 23.6.).

V okrese Příbram (Bubovice, 23.6.) pozorován první výskyt ružovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*) v klasech. V okresech Kladno (Kladensko, 21.6.) a Beroun (Hlásná Třebaň, Chyňava, Lhotka, Železná, 22.6., Stašov, Zdice, 23.6.) pozorovány pouze nové slabé výskyty.

Další slabé výskyty černí (*Cladosporium spp.*) v klasech pozorovány v okrese Kladno (Kladensko, 21.6.).

Střední výskyt světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) pozorován v okrese Kladno (Třebíz, 21.6.).

První výskyt tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*) pozorován na horních listech F a F1 v okrese Příbram (Bubovice, 23.6.).

Střední výskyt tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*) pozorován na listech při kontrole zaplevelení v okrese Praha-západ (Úhonice, 24.6.).

Střední výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) v klasech byly pozorovány v okrese Příbram (Přední Poříčí, Březnicko, 23.6.). Pouze slabý výskyt byl pozorován v okrese Kladno (Přelíc, 23.6.).

Silný výskyt housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v klasech byl pozorován v okrese Mladá Boleslav (Mečeříž, 21.6.).

V okrese Mladá Boleslav (Sukorady, 21.6.) byl pozorován střední výskyt stébelnatky obilní (*Ochsenheimeria taurella*).

JEČMEN OZIMÝ (RF 75–87 BBCH)

První slabé výskyty napadení klasů růžováním klasů ječmene (*Fusarium spp.*) pozorovány v okrese Příbram (Bubovice, 23.6.).

Slabé výskyty černí (*Cladosporium spp.*) v klasech pozorovány v okrese Kladno (Lotouš, 21.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 65–83 BBCH)

V okrese Beroun (Hýskov, Chyňava, Libečov, 22.6.) pozorovány střední výskyty sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*). Slabé výskyty jsou lokálně pozorovány na porostech po celé oblasti.

První slabé výskyty napadení klasů růžováním klasů ječmene (*Fusarium spp.*) pozorovány v okrese Kladno (Hřebeč, Přelíc, Třebíz, 21.6.) a Příbram (Bubovice, 23.6.).

Na listech i v klasech na Kutnohorsku plošně pozorovány slabé výskyty mšic kyjatky osenní (*Sitobion avenae*), kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) a mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 71-77)

V okrese Kladno (Pchery, Třebíz, 21.6.) pozorována ve slabých výskytech na bázích rostlin, stoncích i listech kořenová hniloba a usychání hrachu (*Thanatephorus cucumeris*).

V okrese Kutná Hora (plošně, 22.6.), pozorovány po ošetřeních pouze slabé výskyty kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) v porostech.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

V okrese Příbram (Vranovice, 20.6.) zjištěn ve feromonovém lapáku první slabý výskyt obaleče hrachového (*Cydia nigricana*).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 77–81 BBCH)

V celé oblasti sledováno plošné rozšíření slabých výskytů verticilliového vadnutí řepky (*Verticillium spp.*) na spodních listech rostlin.

První slabé příznaky černě řepkové (*Alternaria brassicae*) na stoncích pozorovány v okrese Kladno (Hostouň, Hradečno, Studeněves, 21.6.).

Střední výskyty mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) pozorovány v okrese Beroun (Praskolesy, 24.6.).

MÁK SETÝ (RF 47-52 BBCH)

V okrese Beroun (Praskolesy, Netolice, 24.6.) zjištěn první slabý výskyt larev **žlabatky stonkové (*Timaspis papaveris*)** ve dřeni stonků.

SLUNEČNICE (RF 51-52 BBCH)

V okrese Kladno (Hostouň, 21.6.) zjištěny první slabé výskyty napadení **bílou hnilobou slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 51-69 BBCH)

V okrese Příbram (Bubovice, Pavlovice, 23.6.) pozorovány první velmi slabé výskyty **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru (*Erwinia carotovora*)**.

První slabé výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Hlízov, Lišice, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, 24.6.) na soukromých zahrádkách.

Zjištěny výskyty larev L3 **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v ranobramborářské oblasti okrese Kutná Hora (Beranov, Lišice, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, 26.6.). V okrese Příbram (Bubovice, 23.6.) pozorován velmi slabý výskyt larev L1, L2.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 33-39 BBCH)

Kontrolované porosty jsou bez chorob a škůdců. Porostům velmi prospěly dešťové srážky v předcházejících týdnech a také v tomto sledovaném období.

ŘEPA CUKROVKA (RF 34-39 BBCH)

V okrese Kutná Hora (Miskovice, Nové Dvory, Poličany, 22.6.) a Kladno (Lukov, Tuchlovice, 21.6.) pozorovány slabé výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)**.

CHMEL

CHMEL (RF 55 BBCH)

V okrese Rakovník (Zlonice, 21.6.) opět pozorován silný výskyt **plísňě chmele (*Pseudoperonospora humuli*)**.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s. r. o.

V okrese Rakovník (Drnek, Zlonice, 21.6.) zjištěny na listech pouze slabé výskyty **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty až 10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74-75)

V intenzivních sadech okresu Kladno (Slaný, 20.6.) byl laboratorně potvrzen výskyt **mozaiky jabloně (Apple mosaic virus)**.

V okrese Kladno (Hradečno, Vinařice, 21.6.) a Beroun (Stašov, 24.6.) zjištěny první slabé výskyty **strupovitosti jabloně (Venturia inaequalis)** na listech.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovhlčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Příbram (Vysoká Pec, 26.6.) pozorován první výskyt **moniliniové hniloby plodů (Monilinia spp.)** na spadlých plodech.

V okresech Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 22.6.) a Mladá Boleslav (Březinka, 22.6.) zjištěn silný výskyt **obaleče jablečného (Cydia pomonella)**. Střední výskyt zjištěn v Českém Brodě (22.6.). Na všech lokalitách odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

HRUŠEŇ (RF 72-73)

V okrese Beroun (Stašov, 24.6.) zjištěn na listech první výskyt **rzivosti hrušně (Gymnosporangium sabinae)**.

Rez hrušně je dvojbytná rez. Hostitelem jsou všechny druhy rodu hrušeň a jalovec. Základem ochrany je dostatečná izolační vzdálenost mezi hostiteli (alespoň 150 m). Ohrožené výsadby je třeba v době před květem a po odkvětu ošetřit fungicidem proti strupovitosti hrušně, který má dobrou vedlejší účinnost proti rzi.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 72-73)

Ve feromonových lapácích zjištěny v oblasti pouze slabé výskyty imag **obaleče švestkového (Cydia funebrana)**.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

MERUŇKA (RF 75-76)

Silný výskyt **obaleče meruňkového (Enarmonia formosana)** pozorován ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Dobruška, 23.6.).

TŘEŠEŇ (RF 72-73)

Zjištěn první slabý výskyt **moniliniové hniloby plodů (Monilinia spp.)** v okrese Příbram (Vysoká Pec, 26.6.).

V okrese Beroun (Stašov, 21.6.) došlo k totální likvidaci plodů třešní a višní způsobené hejny **špačka obecného (Sturnus vulgaris)**.

RÉVA VINNÁ (RF 69-73)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Mělník (Mělník) a Beroun (Karlštejn) nezjištěny výskyty **obalečíka jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** a **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)**.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásého nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan